

WYKAZ PYTAŃ I UWAG ZGŁASZANYCH PRZEZ ZAINTERESOWANE OSOBY I PODMIOTY PODCZAS KONSULTACJI SPOŁECZNYCH DO PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DOKUMENTU „POLITYKA ENERGETYCZNA POLSKI DO 2030 R.”, PRZEPROWADZONYCH PRZEZ MINISTERSTWO GOSPODARKI

Lp.	ORGANIZACJA/OSOBA	ROZDZIAŁ	UWAGA	ODPOWIEDŹ
1	Polska Izba Biomasy	Streszczenie	<p>Autorzy „Prognozy” analizując oddziaływania na środowisko odnawialnych źródeł energii stwierdzili, że potencjalnie największą skalę ingerencji w środowisko powoduje wykorzystanie do celów energetycznych biomasy, a w szczególności produkcja biomasy, z tzw. upraw energetycznych, co wiąże się ze zwiększeniem powierzchni monokultur roślinnych. Trudno zgodzić z takim stwierdzeniem zważywszy, iż program upraw energetycznych rozwija się w kraju od przynajmniej 7 lat i nie stwierdzono tendencji powstawania wielkoobszarowych plantacji energetycznych.</p> <p>Doświadczenie agrotechniczne członków naszej Izby, prezentowane często na konferencjach specjalistycznych i branżowych przez przedstawicieli naszej Izby jest takie, iż rekomendujemy zdecydowanie energetykę rozproszoną, opartą na zaspokojeniu potrzeb społeczności lokalnych. Przemawiają za tym zdecydowanie aspekty ekonomiczne, agrotechniczne i środowiskowe. Autorzy zupełnie pominieli w tych rozważaniach organiczną biomasę płynną, która aktualnie stanowi często poważny problem środowiskowy, a dzięki technologii biogazowej może być wykorzystana do produkcji energii elektrycznej, ciepła i chłodu.</p>	<p>Prognoza wskazuje, że rozwój wykorzystania biomasy wiąże się z możliwością „potencjalnie największej skali ingerencji w środowisko”. Słowo <u>potencjalnie</u> zostało użyte w celu podkreślenia, że ingerencja taka może, choć nie musi wystąpić. Również skala tej „ingerencji” może być zróżnicowana w zależności od wyboru dominujących kierunków wykorzystania biomasy.</p> <p>Należy bowiem zauważyć, że wykorzystywanie dedykowanej do celów energetycznych biomasy roślinnej, w skali wynikającej z oszacowanego potencjału oraz zobowiązań Polski w zakresie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym biopaliw (10% udziału w rynku w horyzoncie 2020) oznaczałoby przeznaczenie pod uprawy dedykowane areалу rządu co najmniej 2 mln ha (ok. 15% areалу wykorzystywanego obecnie przez rolnictwo. Wydaje się przy tym oczywiste, że w przypadku wykorzystywania biomasy na taką skalę, w uwarunkowaniach wolnorynkowych zaczęłyby dominować uprawy wielkoskalowe, poprawiające rentowność podejmowanych przedsięwzięć w tym zakresie.</p> <p>Natomiast rekomendowana przez Polską Izbę Biomasy energetyka rozproszona, ukierunkowana na zaspokajanie potrzeb społeczności lokalnych, w szczególności z wykorzystaniem biomasy odpadowej, czy organicznych odpadów płynnych, jest ze wszech miar godna poparcia, jako sposób na poprawę bezpieczeństwa energetycznego przez dywersyfikację źródeł, większą efektywność wykorzystania odnawialnych nośników energii oraz redukcję start przesyłowych.</p> <p>Rozróżnienie to zostało dodane w treści Prognozy. Rozwinięto również zapisy dotyczące wykorzystania odpadów płynnych.</p>
2	Polska Izba Biomasy	Streszczenie	<p>Stwierdzono, iż ważnym aspektem środowiskowym jest „niepewność” pozyskiwania energii z niekonwencjonalnych źródeł, takich jak np. elektrownie wiatrowe powodujące konieczność odpowiedniego bilansowania systemu przesyłowego, co powoduje dodatkowe „koszty środowiskowe”. Jest zdaniem wielu członków Polskiej Izby Biomasy spojrzenie jednostronne, ponieważ autorzy opracowania nie dostrzegają w tym kontekście zdecydowanie pozytywnej roli energetyki odnawialnej opartej na biomasie, a w szczególności instalacji biogazowych, które mogą pracować stabilnie przez cały rok. Referencyjny czas pracy biogazowni rolniczej to 8000 godzin rocznie.</p>	<p>Konsultant podtrzymuje swoje stanowisko odnośnie problemów bilansowania sieciowego dostaw energii z turbin wiatrowych. Jest to kwestia wymagająca pilnego rozwiązania, zarówno w zakresie stworzenia dyspozycyjnych mocy rezerwowych, jak i przyjęcia systemu podziału kosztów, który nie hamowałby rozwoju energetyki wiatrowej.</p> <p>Nie ulega też wątpliwości, że lokalne biogazownie, wykorzystujące do produkcji ciepła i prądu w układzie kogeneracji, względnie napędzające tylko generatory elektryczne, nie podlegają w takim stopniu czynnikom zewnętrznym powodującym fluktuacje produkcji, jak to ma miejsce w przypadku energetyki wiatrowej. Stabilność dostaw z tego typu źródeł może być znacznie łatwiej zagwarantowana, jednak należy założyć, że ich wykorzystanie będzie miało przede wszystkim wymiar lokalny. Pełna realizacja planów w tym zakresie może zapewnić docelowo odciążenie sieci systemowej na poziomie 15-25 TWh (przy zapotrzebowaniu rządu 160 TWh).</p> <p>Kwestia ta została uwzględniona w ostatecznej wersji Prognozy.</p>
3	Polska Izba Biomasy	Rozdział 3.2.1. „Oddziaływanie na gatunki i siedliska objęte ochroną w ramach obszarów NATURA 2000”	<p>Stwierdza się enigmatycznie, że oprócz zidentyfikowanego oddziaływania negatywnego na Obszary Natura 2000 i korytarze ekologiczne, występują pozytywne oddziaływania związane z realizacją „Polityki”, m.in. rozwój alternatywnych źródeł energii. Należy podkreślić, iż bazując na realnych przykładach projektów inwestycyjnych, inwestycje biomasowe, w przeciwieństwie do wielu inwestycji wiatrowych i hydroenergetycznych, nie kolidują ze względu na umiejscowienie, skalę wielkości z obszarami Natura 2000 i wpisują się w zasadę zrównoważonego rozwoju.</p>	<p>Konsultant podtrzymuje swoją opinię o możliwości wystąpienia pozytywnych oddziaływań związanych z realizacją <i>Polityki</i>. Polegać one będą na docelowym zmniejszeniu presji na eksploatację zasobów nieodnawialnych i spadku emisji podstawowych zanieczyszczeń, dzięki poprawie efektywności energetycznej i rozwój alternatywnych źródeł energii. Stwierdzenie to nie odnosi się do żadnej szczególnej grupy działań, a raczej do całościowych skutków realizacji <i>Polityki</i>. Zadaniem <i>Prognozy</i> jest w szczególności identyfikacja źródeł i charakteru potencjalnych negatywnych skutków, a nie szerokie wyjaśnianie, dlaczego niektóre rodzaje działalności skutków takich powodować nie będą. Należy zgodzić się z przedstawioną w tym punkcie opinią składającego uwagi, że ze względu na swoje lokalizacje, instalacje biogazowe zasadniczo nie powinny bezpośrednio oddziaływać na obszary Natura 2000 i korytarze ekologiczne. Nie można jednak wykluczyć, że w niektórych przypadkach lokalna zmiana użytkowania gruntów, np. zagospodarowanie odłogów, może prowadzić do kolizji z istniejącymi siedliskami cennych przyrodniczo gatunków fauny i/lub flory. Powinno to być jednak w przypadku każdej tego typu inwestycji przeanalizowane i wykluczone na etapie oceny oddziaływania na środowisko planowanego przedsięwzięcia.</p>
4	Polska Izba Biomasy	Rozdział 3.2.1. „Oddziaływanie na klimat”	<p>Pominięto całkowicie emisję metanu do atmosfery, w tym metanu uwalnianego na skutek działalności rolniczej i rolno-przetwórczej. Jednocześnie autorzy „Prognozy” analizując w Tabeli Kierunek II Wzrost Bezpieczeństwa Energetycznego w działaniach o charakterze inwestycyjnym</p>	<p>Problem bilansu emisji metanu ze źródeł rozproszonych niezwiązanych z sektorem energetyki, w szczególności z rolnictwa, nie był przedmiotem analiz w ramach prac nad <i>Prognozą</i>. Niemniej jednak propozycję uzupełnienia tekstu uwzględniono, zarówno w odniesieniu</p>

Lp.	ORGANIZACJA/OSOBA	ROZDZIAŁ	UWAGA	ODPOWIEDŹ
			<p>w pkt. 4 zawarłi „Wprowadzenie rozwiązań technologicznych umożliwiających wykorzystanie metanu wentylacyjnego odprowadzanego z kopalń węgla kamiennego”. Wskazanie jak najbardziej słuszne, ponieważ nikt nie zamierza kwestionować węgla, jako głównego paliwa energetycznego. Skoro jednak autorzy „Prognozy” słusznie dostrzegają problem odmetanowienia kopalń i wykorzystania energetycznego dzięki zastosowaniu odpowiednich technologii, to w opisie kolumnie Kierunku IV Rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii w tabeli Przewidywane efekty działań powinien znaleźć się zapis: Zmniejszenie emisji metanu z produkcji rolnej i przemysłu rolno spożywczego.</p>	<p>do tekstu Prognozy, jak i tabeli zbiorczej w załączniku 1.</p>
5	Polska Izba Biomasy	<p>Rozdział 2.7.9. „Oddziaływanie na krajobraz i dziedzictwo kulturowe”</p>	<p>Autorzy „Prognozy” przewidują stosunkowo niewielki wpływ stacjonarnych przedsięwzięć energetycznych na krajobraz i dziedzictwo kulturowe. Pomimo tego w załączniku do prognozy zatytułowanym Działania o charakterze inwestycyjnym oceniając Wybrane działania realizujące cele polityki energetycznej Polski Kierunek IV Rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym biopaliw Podziałanie Wdrożenie programu budowy biogazowni rolniczych, przy założeniu powstania do 2020 roku, co najmniej jednej biogazowni w każdej gminie, przewidują na poziomie Wpływu na stan zasobów środowiska w wymiarze lokalnym oddziaływanie negatywne. Absolutnie nie można się zgodzić z taką oceną. Aczkolwiek ocena wpływu danej inwestycji na krajobraz może mieć również charakter subiektywny, to należy stwierdzić, że większość instalacji, jak wynika to z szerokich europejskich doświadczeń, będzie budowana przy istniejącej zabudowie gospodarstw rolnych i przetwórczych, często z wykorzystaniem już istniejącej infrastruktury, np. lagun magazynujących obecnie gnojowice. Powierzchnie tych instalacji, jak również niski charakter tej zabudowy nie wpłynie na pogorszenie krajobrazu wsi. Najczęściej będą to instalacje zajmujące od 3 000 do 10 000 m² powierzchni, wliczając w to drogi techniczne, parking, strefy bezpieczeństwa wybuchowego. W tym kontekście należy również zanegować negatywne oddziaływanie na powierzchnię ziemi zawarte w załączniku Działania o charakterze inwestycyjnym Kierunek IV Wdrożenie programu budowy biogazowni.</p>	<p>Konsultant podtrzymuje zawartą w Prognozie ocenę w tym zakresie. Zadaniem Prognozy, jako dokumentu o charakterze ostrzegawczym, jest zwrócenie uwagi na potencjalne szkody w środowisku oraz negatywne oddziaływania, tak aby podczas realizacji postanowień <i>Polityki</i> możliwe było podejmowanie odpowiednich działań zapobiegających lub ograniczających negatywne skutki. Dotychczasowe doświadczenia w tym zakresie, zarówno pozytywne, jak i negatywne, nie dają podstawy do wykluczenia, że tego typu oddziaływania nie wystąpią. Biorąc pod uwagę skalę programu rozwoju biogazowni, należy się niestety liczyć w wystąpieniem lokalnych nieprawidłowości, co oczywiście nie przesądza, że w każdym przypadku będą one mieć miejsce. Są to koszty środowiskowe rozwoju OZE, które jednak można minimalizować. Zaprezentowana ocena nie neguje potrzeby rozwoju także tego sektora. Wprowadzenie obiektów o charakterze industrialnym, a tylko takie dają szansę, na uczynienie z biomasy płynnej istotnego źródła energii systemowej, do krajobrazu wiejskiego zawsze stwarza ryzyko dysonansu. O ile jednak ocena wpływ na zmiany krajobrazu ma rzeczywiście charakter subiektywny, to zagrożenia dla środowiska gruntowo-wodnego są obserwowanym w gospodarce odpadami płynnymi z hodowli i przetwórstwa rolno spożywczego są zjawiskiem stwierdzonymi i opisanym w wielu dokumentach pokontrolnych.</p>
6	Polska Izba Biomasy	<p>Rozdział 3.2.5. „Oddziaływanie na jakość powietrza”</p>	<p>Zakłada się generalnie poprawę w dłuższej perspektywie czasowej, ze względu na zaostrzające się ostre standardy emisyjne. Pomimo tego w załączniku do prognozy zatytułowanym Działania o charakterze inwestycyjnym oceniając Wybrane działania realizujące cele polityki energetycznej Polski Kierunek IV Rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym biopaliw. Podziałanie Wdrożenie programu budowy biogazowni rolniczych, przy założeniu powstania do 2020 roku, co najmniej jednej biogazowni w każdej gminie przewidują na poziomie Wpływu na stan zasobów środowiska w wymiarze lokalnym oddziaływanie na powietrze atmosferyczne, jako niejednoznaczne. Dotychczasowe inwestycje oparte na biomase na terenie kraju, bardzo często dofinansowywane przez NFOŚ, EKOFUNDUSZ, i WFOŚ, związane były z ograniczeniem niskiej emisji. Planowane projekty inwestycyjne, w tym biogazowe, mają przewidują najczęściej wykorzystanie ciepła powstałego przy produkcji energii elektrycznej i przyczynią się do ograniczenia spalanie węgla w niskosprawnych jednostkach wytwórczych. Silniki ko generacyjne spełniają wszystkie unijne kryteria emisyjne. Tak, więc najczęściej w wyniku inwestycji biomasowej następuje wyłączenie lub ograniczenie funkcjonowania lokalnego źródła opartego na węglu kamiennym. Energetyczne wykorzystanie pozostałości i odpadów organicznych, które podlegają niekontrolowanym procesom gnilnym emitują do atmosfery gazy cieplarniane. Ponadto w przypadku technologii biogazowej mamy jednoznacznie pozytywne działanie poprawiające jakość powietrza z punktu widzenia zapachowego. Dzięki fermentacji metanowej następuje dezodoryzacja odpadów organicznych a tym samym poprawa jakości życia społeczności lokalnej. Dlatego wydaje się, iż kategoria „powietrze atmosferyczne” powinna uzyskać zmianę z kategorii niejednoznaczna na ocenę potencjalnie korzystna, zważywszy, iż oceniamy tutaj technologię biogazową, a nie wszystkie technologie energetycznego wykorzystania biomasy, w tym budzące kontrowersje współspalanie.</p>	<p>Konsultant podziela przedstawione w uwadze opinie dotyczące możliwości lokalnego obniżenia emisji rozproszonej, a nawet jej generalnego zmniejszenia w związku z poprawą efektywności wykorzystania nośników energii, lub eliminacji pewnych grup paliw stałych. Niemniej jednak jest to tylko możliwość wystąpienia pewnych trendów, które z kolei należy zderzyć z innymi bezpośrednimi i pośrednimi skutkami pojawienia się w danej lokalizacji nowego źródła energii. Nie można bowiem wykluczyć, zwłaszcza w przypadku produkcji energii elektrycznej kierowanej do sieci, że całkowity poziom emisji z generatora będzie wyższy, niż redukcja emisji ze źródeł rozproszonych, które zostaną zlikwidowane, dzięki wykorzystaniu ciepła wytwarzanego w kogeneracji. Spodziewany wzrost popytu na „zieloną” energię, scenariusz taki czyni bardzo prawdopodobnym. Z tego powodu przypisano tej kwestii ocenę „niejednoznaczne”.</p> <p>W rozdziale 2.8.6 dodano także zdanie wskazujące na możliwość wystąpienia pozytywnych skutków w tym zakresie.</p>
7	Polska Izba Biomasy	<p>Rozdział 3.2.7. „Oddziaływanie na Główne Zbiorniki Wód Podziemnych i wody podziemne” Rozdział 3.2.8. „Oddziaływanie na wody powierzchniowe”</p>	<p>Pominięto całkowicie pozytywny wpływ przewidywanego programu budowy biogazowni rolniczych na stosunki wodne. Co więcej, w załączniku do prognozy zatytułowanym Działania o charakterze inwestycyjnym oceniając Wybrane działania realizujące cele polityki energetycznej Polski Kierunek IV Rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym biopaliw Podziałanie Wdrożenie programu budowy biogazowni rolniczych, przy założeniu powstania do 2020 roku, co najmniej jednej biogazowni w każdej gminie przewidują na poziomie Wpływu na stan zasobów środowiska w wymiarze lokalnym oddziaływanie potencjalnie negatywne na środowisko gruntowo wodne i wody powierzchniowe. Naszym zdaniem, obecny stan faktyczny, czyli stosowanie świeżej gnojowicy, jak również najczęściej niezgodnie z warunkami pozwolenia wodno prawnego gorącego wywaru na polach uprawnych wywiera negatywny wpływ na środowisko, w tym wody i glebę.</p>	<p>Nie jest jasne, jaki pozytywny wpływ „na stosunki wodne” miałyby wywierać realizacja programu rozwoju biogazowni. Konsultant domniemywa, że chodzi tu o zmniejszenie rosnącej w ostatnich latach presji, powodowanej przez nagminne nieprzestrzeganie prawnych wymogów ochrony środowiska w gospodarowaniu gnojowicą. Niemniej jednak w rozdziale 2.7.8 dodano odpowiedni komentarz.</p> <p>Konsultant podziela stanowisko wyrażone w opinii, że obecny stan gospodarki gnojowicą w wielu przypadkach nie tylko narusza wymogi prawa, ale wręcz narusza podstawowe normy etyczne. Rozwój biogazowni stworzy wprawdzie możliwości bezpieczniejszej dla środowiska gospodarki tego typu odpadami, ale nie wyeliminuje sam w sobie zachowań patologicznych.</p>

Lp.	ORGANIZACJA/OSOBA	ROZDZIAŁ	UWAGA	ODPOWIEDŹ
8	Polska Izba Biomasy	Załącznik nr 1 Kierunek IV rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym biopaliw	W celach głównych zabrakło celu, który można określić, jako wzrost wykorzystania odpadów organicznych do produkcji energii odnawialnych, a w przewidywanych efektach działań poprawę jakości wód gruntowych dzięki stosowaniu w nawożeniu przefermentowanej gnojowicy oraz zdecydowanego ograniczenia emisji metanu w rolnictwie, co będzie efektem wykorzystania odpadów organicznych w biogazowniach. Stosowane nawozy sztuczne, czy nieprzefermentowana gnojowica są powodem na wielu obszarach wiejskich zanieczyszczenia wód gruntowych i eutrofizacji wód w jeziorach i rzekach. Realizacja programu budowy biogazowni będzie miała pozytywny wpływ na stan wód gruntowych i podziemnych, ponieważ składki pokarmowe NPK zawarte w płynie pofermentacyjnym są zdecydowanie szybciej przyswajalne przez systemy korzeniowe roślin uprawianych w rolnictwie. Warunkiem całkowicie pozytywnego efektu ekologicznego jest po prostu właściwe dogłębne dawkowanie tego nawozu. W przygotowywanym przez Ministerstwo Rolnictwa założeniach do Programu rozwoju biogazowni rolniczych, jako jeden z celów programu w świetle ochrony środowiska wymienia się: pozyskanie znacznych ilości wysokiej jakości przyjaznych dla środowiska nawozów organicznych możliwych do zastosowania lokalnie w formie pozostałości pofermentacyjnych substratu pochodzenia rolniczego oraz w formie granulatu, co Stawarza możliwość transportu do odbiorców zlokalizowanych w znacznej odległości od miejsca wytworzenia. Planuje się wprowadzenie zmian w ustawie o nawozach i nawożeniu w zakresie rozszerzenia definicji nawozów naturalnych o przetworzone i nieprzetworzone produkty powstałe w biogazowni rolniczej w procesie metanowej fermentacji biomasy.	Konsultant podziela wyrażone w opinii poglądy, zwracając jednocześnie uwagę, że sformułowany postulat dotyczy raczej treści Polityki, a nie Prognozy. W rekomendacjach przywołano jednak tą kwestię, jako jeden z postulowanych kierunków realizacji Polityki
10	Izba Gospodarcza Gazownictwa	Cały dokument	Zdaniem Izby „Prognoza” (jej skomplikowana obszerność) nie jest (na tym etapie prac) dostosowana do dość precyzyjnego i zwięzłego charakteru wersji III-iej „Polityki energetycznej Polski do 2030 r.”. Pomimo, że „Prognoza” musi recenzować PE-2030, to w rezultacie Rada Ministrów ma przyjąć ostatecznie ten jednolity dokument w formie załącznika nr 4 do PE-2030, co stanie się wytyczną (obowiązującą) dla podmiotów realizujących tą „Politykę”. Stąd zawarte w wielu miejscach „Prognozy”, często arbitralne stwierdzenia Konsultanta mogą, ale nie muszą, stać się normą prawną w przywołanych w „Prognozie” dokumentach Rządowych i Parlamentarnych.	Nie ma ryzyka, iż jakiegokolwiek zapisy Prognozy stają się „automatycznie” „normą prawną”. O sposobie i zakresie uwzględnienia uwag i rekomendacji zawartych w Prognozie decyduje Minister Gospodarki, informując o tym opinię publiczną i organy decydujące w odrębnym sprawozdaniu. Prognoza musi natomiast odpowiadać zawartością wymogom określonym w przepisach prawa. Z tego też względu, niezależnie od syntetycznego charakteru ocenianego dokumentu należało zebrać i przeanalizować informacje bazowe, tak aby możliwe było określenie co najmniej kierunków zachodzących zmian.
11	Izba Gospodarcza Gazownictwa	Cały dokument	W projekcie w różnym stopniu szczegółowości zostały przedstawione podstawowe obszary sektora energetycznego oraz ich oddziaływanie na środowisko. Wyeksponowano szczegółowy opis wybranych sektorów (węgiel brunatny, sieci elektroenergetyczne), a inne działania zostały zmarginalizowane, np.: - poszukiwanie i rozpoznawanie złóż gazu i ropy naftowej i kolizji wydobycia z obszarami Natura 2000; - podziemne magazyny gazu, a także ich ewentualne oddziaływania, brak jest zaleceń (działań) minimalizujących czy wykazania braku rozwiązań alternatywnych (np. braku wniosku, że w odniesieniu do wydobycia czy PMG nie ma alternatyw gdy ich lokalizacja jest zdeterminowana występowaniem złoża, albo założenia, że tego typu inwestycje wypełniają imperatyw celu publicznego i mogą być realizowane nawet jeśli kolidują z obszarami Natura 2000); - sektor sieciowej dystrybucji paliw gazowych; - technologie wychwywania i składowania dwutlenku węgla (CCS);	Uwagę uwzględniono w rozdziale dotyczącym rozwiązań alternatywnych.
12	Izba Gospodarcza Gazownictwa	Cały dokument	Brakuje w Prognozie podkreślenia o relatywnie niewielkim oddziaływaniu na środowisko (na tle innych przedsięwzięć energetycznych) obiektów wydobywczych gazu ziemnego, a tym samym wskazania możliwości złagodzenia wymagań środowiskowych, szczególnie, że rozwój instalacji wykorzystujących gaz ziemny cechuje duża sprawność i są one stosunkowo nowoczesne w stosunku do instalacji wykorzystujących kopalne paliwa stałe.	Uwagę uwzględniono w rozdziale dotyczącym rozwiązań alternatywnych oraz w podsumowaniu i streszczeniu.
13	Izba Gospodarcza Gazownictwa	Cały dokument	Pomimo założenia, że Prognoza kierowana jest do „niespecjalistycznego obywatela” zrozumienie tekstu projektu utrudnia: - powtarzanie wniosków oraz informacji w różnych układach (nadmiar kompilacji); - brak wypunktowania w streszczeniu niespecjalistycznym wszystkich poruszanych istotnych zagadnień zamieszczonych w tekście Prognozy; - nadmiar określeń nie występujących nawet w normalnym słowniku.	Uwagę uwzględniono w ostatecznej redakcji streszczenia
14	Izba Gospodarcza Gazownictwa	Cały dokument	Rozmiar opracowania, a tym samym wpływ czasu niezbędnego na jego opracowanie powoduje dezaktualizację niektórych, dość istotnych założeń do Prognozy np. średnio roczne tempo wzrostu	Uwaga słuszna, ale trudna do uwzględnienia. Gromadząc dane do analiz przyjęto określony horyzont czasowy. Uwzględnianie w projekcjach obecnych sytuacji związanych z kryzysem

Lp.	ORGANIZACJA/OSOBA	ROZDZIAŁ	UWAGA	ODPOWIEDŹ
			PKB, czy kwestia „niewielkiego importu węgla”.	światowym mogłoby prowadzić do istotnych zaburzeń wyników.
15	Izba Gospodarcza Gazownictwa	Streszczenie	Streszczenie wskazuje się na celowość przedstawienia wariantów alternatywnych w tym dla OZE. M.in. tą alternatywą jest energetyka bazująca na gazie. Wzrost zainteresowania realizacją projektów gazowych produkcji energii elektrycznej i ciepła, w tym w powiązaniu z technologiami produkcji nawozów czy też rafinerijnymi, pozwalają wysnuwać wnioski, że w pewnym zakresie alternatywnymi rozwiązaniami może być skojarzona produkcja energii ciepła przy wykorzystaniu gazu ziemnego, w tym również w oparciu o krajowy potencjał wydobywczy gazu, w szczególności złóż gazu dotychczas nie zagospodarowanych.	Uwaga nie przyjęta. Polska zobowiązała się do osiągnięcia celów indykatorywnych w zakresie udziału OZE. Tworzenie preferencji dla wzrostu wykorzystania krajowego potencjału gazowego jako alternatywy dla OZE mogłoby spowodować, że cele w tym zakresie nie zostaną osiągnięte.
16	Izba Gospodarcza Gazownictwa	Streszczenie	Ocena alternatywnych rozwiązań przeprowadzonych analiz dla różnych wariantów, robią wrażenie, jakby materiał Prognozy był przygotowywany na bazie innych wersji Polityki nie zawsze spójnych z poddanym do konsultacji dokumentem Polityki. Uspójnienia i uzupełnienia o komentarz wymaga kwestia ograniczenia wzrostu zapotrzebowania energii pierwotnej na mieszkańca do poziomu 2,8- 2,9 na mieszkańca, podczas gdy przyjmując poziom zużycia pierwotnego podawanego w Polityce oraz liczbę ludności dla 2006 r. – 38,122 mln wskaźnik zużycia jest na poziomie 2,56 Toe/ na osobę. Nie wiadomo skąd przyjęto wariantową ocenę zapotrzebowania na 2030 r. 3,1-3.3 per capita, skoro Polityka prezentuje tylko jeden wariant, odpowiadający górnej wielkości jednostkowego zużycia 3,3 toe/osobę.	Pomiędzy zacytowanymi danymi nie ma sprzeczności. Aktualne zużycie energii pierwotnej w Polsce istotnie kształtuje się na poziomie 2,6 toe per capita, natomiast wielkość 2,8-2,9 to prognoza Konsultanta, co do postulowanego pułapu zużycia w horyzoncie czasowym Polityki
17	Izba Gospodarcza Gazownictwa	Streszczenie	Przytaczane wielkości zużycia finalnego dla wariantu bazowego różnią się w stosunku do wielkości prezentowanych w Polityce, a prezentowanych jako scenariusz rządowy. Przytoczone za PKEE wielkości konsumpcji energii finalnej aktualne poza tym, że nie wiadomo jakiego okresu dotyczą, odbiegają od ocen zawartych w Polityce dla 2006r, które pozostają na poziomie 2742 PJ i odpowiednio 3533 PJ dla 2030 r., a w odniesieniu do energii elektrycznej wielkości zużycia finalnego są na poziomie 111 TWh 2006 (11% więcej niż w Prognozie) i 171,6 TWh w 2030r (tj. ok. 14 % mniej niż podano w Prognozie).	Konsultant przytoczył w Prognozie kilka scenariuszy zmian w sektorze energetycznym w celu pokazania różnic w podejściu do tego zagadnienia prezentowanych przez różne instytucje. Nie jest zamiarem Konsultanta ani kwestionowanie, ani potwierdzenia założeń Prognozy rządowej.
18	Izba Gospodarcza Gazownictwa	Streszczenie	Konsultancka ocena zapotrzebowania na energię finalną odbiega od ocen Polityki 12-20% w 2030 i nie jest jasne o jakiej ocenie mówi Konsultant i o którym z wariantów.	Ocena finalna odnosi się do prognozy „rządowej”.
19	Izba Gospodarcza Gazownictwa	Streszczenie	Postulatywne przedstawienie w Prognozie eksperckiej oceny Konsultanta oczekiwanego tempa zmiany zapotrzebowania na energię finalną i w konsekwencji na energię pierwotną na poziomie 2,6-2,8% - nie uwzględnia ocen Polityki, które przewidują średnioroczny wzrost zapotrzebowania na energię finalną na poziomie średnio dla wszystkich sektorów ok. 1% rocznie, a w odniesieniu do energii pierwotnej, ze względu na zmiany w produkcji energii elektrycznej i ciepła nawet 0,8%.	Uwaga uwzględniona. Zapisy doprecyzowano
20	Izba Gospodarcza Gazownictwa	Streszczenie	Słusznie stwierdzono, że oddziaływania związane z pozyskiwaniem na terenie Polski gazu ziemnego można natomiast uznać za prawie neutralne dla środowiska lokalnego (jeżeli pominąć globalne oddziaływanie procesów spalania paliw na zmiany klimatyczne). Brak jest w Prognozie sporządzenia rankingu źródeł paliw pierwotnych – z punktu widzenia oddziaływania na środowisko. Pod rozważę podajemy celowość wykonania i przedstawienia analizy porównawczej opłat z tytułu użytkowania środowiska jakie ponoszą poszczególne sektory przy aktualnych regulacjach prawnych w tym zakresie w przeliczeniu na pierwotną energię pozyskana ze źródeł krajowych.	Nie było celem Prognozy dokonywanie tego typu rankingów.
21	Izba Gospodarcza Gazownictwa	Streszczenie	Prognoza ocenia możliwe zmniejszenie strat energii elektrycznej do ok. 5%. Polityka przewiduje spadek z 7,7% 2006 do ok. 6,1% 2030.	W Prognozie zwrócono jedynie uwagę, że poziom strat w najlepiej funkcjonujących europejskich systemach przesyłowych kształtuje się na poziomie około 5% (podano przykład Danii- 4,7%) podczas gdy w Polsce sięga on według różnych źródeł 8-11%. Dane te podano jedynie w celu określenia jaki wzrost podaży energii finalnej może nastąpić w wyniku redukcji strat przesyłowych (około 1,5 TWh za każdy 1% poprawy efektywności w tym zakresie).
22	Izba Gospodarcza Gazownictwa	Streszczenie	Pominięto kwestie oceny wpływu zmiany struktury wykorzystywania paliw pierwotnych tj.: a. podążającego za wzrostem zapotrzebowania na energię finalną wzrostu zużycia gazu (wzrost o ok. 3 Mtoe) przy jednoczesnym spadku zużycia węgla (o ok. 1,8 Mtoe). Ten wzrost zużycia gazu (stały udział ok. 15% w zużyciu energii finalnej), a także możliwości substytucji z węglem wskazują na korzystne z punktu widzenia środowiska zmiany poprzez: i. Poprawę efektywności wykorzystywania energii – urzędnicy gazowe mają wyższą sprawność ,od urzędów węglowych ii. Ograniczenie niskiej emisji gazów do środowiska , b. Zmiany struktury zasilania sektora energetycznego w nośniki energii poprzez wzrost roli gazu (realizacja III kierunku działań dywersyfikacji struktury wytwarzania energii) :	Konsultant nie widzi istotnych zagrożeń ekologicznych związanych ze wzrostem zużycia gazu w gospodarce, generalnie zgadzając się z wyrażonymi w uwadze poglądami. Rosnący udział gazu został uwzględniony w oszacowaniach zmian wpływu na środowisko. Niemniej jednak promocja jakiegokolwiek paliwa nie jest zadaniem Prognozy.

Lp.	ORGANIZACJA/OSOBA	ROZDZIAŁ	UWAGA	ODPOWIEDŹ
			<p>i. Wzrostu 3-krotnego produkcji energii elektrycznej na bazie gazu;</p> <p>ii. Poprawa efektywności wykorzystania energii w sektorze energetycznym poprzez wykorzystanie gazu do produkcji energii w skojarzeniu (4,7-krotny przyrost mocy wytwórczych w energetyce zawodowej oraz o 50% w odniesieniu do produkcji przemysłowej);</p> <p>iii. Wspomaganie energetyki wiatrowej i z innych OZE</p> <p>iv. Wzrost zagospodarowania lokalnego gazu, w tym w produkcji bloków małej mocy w skojarzeniu z ciepłem.</p> <p>Mając na uwadze, że cyt. Str.35 „...polityka energetyczna służyć ma zapewnieniu rozwoju zabezpieczającego potrzeby energetyczne obecnego pokolenia bez stwarzania zagrożenia niewystarczającej podaży energii dla przyszłych pokoleń, w tym rozwoju infrastruktury przesyłowej, dystrybucyjnej oraz magazynowej paliw i energii” – proponuje się podkreślenie roli gazu w realizacji szczegółowych celów polityki jako korzystnej z punktu widzenia ochrony środowiska – stanowić to będzie dodatkowe uzasadnienie dla podejmowanych już obecnie działań dla zapewnienia zróżnicowanych kierunków dostaw w oparciu o zawierane umowy.</p>	
23	Izba Gospodarcza Gazownictwa	Rozdział 1.4.2. „Programy Operacyjne”	„Brak infrastruktury dystrybucyjnej gazu w 37,6% gmin” to stale powtarzany i nieuzasadniony zarzut istnienia w Polsce tzw. „białych plam”. Należy zwrócić uwagę, że znaczna część gmin górskich i leśnych nigdy nie zostanie zgazyfikowana (tak jak w wielu krajach unijnych) i są inne alternatywne paliwa. Stąd zarzut o „dysproporcji w rozwoju kraju” nie jest zrozumiały. Podobnie str. 82 powinna ulec korekcie.	Przedstawiony zarzut dotyczy cytatu z Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia. Uwagę uwzględniono częściowo dodając odnośnik w formie przypisu dolnego.
24	Izba Gospodarcza Gazownictwa	Rozdział 2.2. „Produkcja i konsumpcja energii w Polsce na tle innych krajów UE”	Podwójnie zawarto informacje o zmianach energochłonności PKB w latach 1995-2005.	Uwagę uwzględniono
25	Izba Gospodarcza Gazownictwa	Rozdział 2.2. „Produkcja i konsumpcja energii w Polsce na tle innych krajów UE”	<p>Przedstawia autorskie analizy Konsultanta dotyczące makroekonomicznych wskaźników energochłonności wraz z prognozą wskaźnikową na lata 2008-2030, która dokonana na użytek Prognozy stanowi swoistą ocenę założeń przyjętych w Polityce i wskazują na kierunkowe zmiany jakie powinny nastąpić, aby uzyskać zakładany efekt porównywalności energochłonności w odniesieniu do państw UE15. Konsultant stwierdził (str. 75), iż prognozy, w tym zawarte w Polityce mają charakter teoretyczny i wymagają będą po zakończeniu kryzysu weryfikacji i ustalenia nowych celów kierunkowych i pośrednich. Kwestie związane z oceną realizacji polityki energetycznej były dotychczas przedmiotem monitorowania i raportowania w okresach rocznych. Nie można zgodzić się z Konsultantem, iż zasadnym jest wytyczenie nowych celów kierunkowych i pośrednich, gdyż głównym założeniem opracowania Polityki energetycznej do 2030 r. było właśnie wyznaczenie długoterminowych kierunków działań w zakresie sektora paliwowo-energetycznego, gdyż ze względu na specyficzne branżowe podejmowane działania krótkoterminowe skutkują na wiele lat. Trudno nie znaleźć spójności zmian przyjętych w Polityce z analizami przeprowadzonymi w tym rozdziale przez Konsultanta.</p> <p>a. Kierunkowa zmiana wzrostu PKB. Przewidywania Polityki (załącznik 2 tab. 1) zakładają średnioroczny wzrost PKB w okresie 2007-2030 na poziomie 5,1%, natomiast ustalony przez Konsultanta docelowy poziom osiągnięcia w 2030 roku poziomu 75% średniej unijnej (str. 74) wymagałby wzrostu o 5%.</p> <p>b. Kierunkowa zmiana wzrostu zużycia Konsultant określił poziom jednostkowej konsumpcji w 2030 w przedziale od 2,96 toe/osobę do poziomu obecnego średniego z krajów 15 UE wynoszącego ok. 4,0 toe/osobę. Polityka ocenia zapotrzebowanie energii pierwotnej w 2030 r. na poziomie 118,5 Mtoe, co przy spadku populacji do 35,7 mln pozwala ocenić poziom jednostkowego zużycia na poziomie 3,31 ltoe/osobę.</p> <p>c. Poprawa efektywności energetycznej gospodarki – wg Konsultanta – rys. 11 – zmniejszenie o ok. 50% energochłonności do 2020 r. wg ocen Polityki (tabela 16) zmniejszenia do 2020 o ok. 47% i odpowiednio o 63% w 2030.</p> <p>Powyższy rozdział stanowi zatem autorską ocenę możliwości i uwarunkowań realizacji celów określonych w Polityce w zakresie efektywności energetycznej, choć potwierdza kierunkowe zmiany konieczne do wprowadzenia dla umożliwienia realizacji tak postawionych celów.</p>	Konsultant potwierdza, że przeprowadzone na potrzeby Prognozy analizy zmian zużycia energii okazały się generalnie zbieżne z prognozą zapotrzebowania na energię o którą uzupełniona ostatnią, 4 wersją Polityki. Znalazło to odzwierciedlenie we wskazaniu przez Konsultanta scenariusza rządowego, jako optymalnego opisu trendu warunkującego możliwe do zastosowania alternatywne rozwiązania
26	Izba Gospodarcza Gazownictwa	Rozdział 2.3.3. „Sektor paliwowy”	Przesunąć z 4 akapitu do rozdziału Podsektor naftowy. W przypadku ropy naftowej (95% pochodzi z importu) – mimo niedostatecznej dywersyfikacji źródeł	Uwagę uwzględniono

Lp.	ORGANIZACJA/OSOBA	ROZDZIAŁ	UWAGA	ODPOWIEDŹ
			dostaw – odpowiednia infrastruktura umo_ liwiająca dostawy droga morska sprawia, że zagrożenie bezpieczeństwa dostaw jest nieco mniejsze.	
27	Izba Gospodarcza Gazownictwa	Rozdział 2.3.3. „Sektor paliwowy”	Występują różne drobne błędy, a najistotniejszy to podanie informacji, że w 2005 r. gaz krajowy pokrył 47% krajowego zapotrzebowania. Gdyby tak było Polska zmodyfikowałaby swoją politykę dywersyfikacyjną.	Uwagę uwzględniono
28	Izba Gospodarcza Gazownictwa	tab. 10 Kierunki i wielkości importu i eksportu gazu ziemnego w Polsce w 2005r.	Należy podać bardziej precyzyjną informację nt. źródła danych (również podkatalogi dostępu do informacji). W aktualnej bazie danych PGI brak jest takich informacji. Niewłaściwe informacje nt. eksportu. Polska nie eksportowała żadnych ilości do Szwecji ani na Łotwę a zatem nawet wartościowo nie było żadnej wymiany. Sugestia zrezygnowania z zamieszczonej tabeli, tym bardziej, że nie obejmuje ona okresu analiz przyjętego w Polityce jak również nie ma wpływu na ocenę materiału z punktu widzenia ochrony środowiska.	Uwagę uwzględniono
29	Izba Gospodarcza Gazownictwa	tab. 25 Wydobycie ropy naftowej i kondensatu w 2005 r. w Polsce [tys. t]	Należy podać bardziej precyzyjną informację nt. źródła danych (również podkatalogi dostępu do informacji).	Dane za rok 2005 są w tej chwili niedostępne. PGI prezentuje dane za rok 2007. Źródło danych: http://www.pgi.gov.pl/surowce_mineralne/ropa.htm
30	Izba Gospodarcza Gazownictwa	Rozdział 2.6.3. „Wyniki oceny sposobów, w jakich cele oraz problemy środowiska zostały uwzględnione w opracowywanym dokumencie”	Nie jest oczywiste, aby rzekome ograniczenia i niepewność dostaw determinowały możliwości wykorzystania gazu do celów energetycznych. Prowadzone są działania dla zdywersyfikowania dostaw gazu, które mają skutkować zapewnieniem zróżnicowanych kierunków dostaw. Brak tu jest spójności z założeniami przyjmowanymi przy opracowaniu Polityki energetycznej do 2030, w której przyjęto brak ograniczeń na wzrost udziału gazu w energetyce (str. 3 załącznika 2 Polityki)	Konsultant nie podejmuje się polemiki w tak strategicznej kwestii jak pewność dostaw gazu na potrzeby wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej. Podstawą do sformułowania tego zastrzeżenia nie były subiektywne obawy Konsultanta, tylko obserwowane na początku 2009 r. skutki kryzysu gazowego jaki dotknął kraje europejskie bardziej niż Polska uzależnione od źródeł zewnętrznych. W Prognozie wprowadzono w związku z powyższym stosowną adnotację.
31	Izba Gospodarcza Gazownictwa	Rozdział 2.6.3. Wyniki oceny sposobów, w jakich cele oraz problemy środowiska zostały uwzględnione w opracowywanym dokumencie	Jest zrozumiałe dla Izby Gospodarczej Gazownictwa (choć dyskusyjne) podkreślenie że „OZE to obszar najsilniej stymulujący przekształcenia sektora energetycznego”. Jednak „Prognoza” powinna zaproponować rozwiązania bardzo realistyczne oparte o rachunek ekonomiczny, zwłaszcza na najbliższe lata, kiedy pozorny nadmiar energii (spowolnienie gospodarki) może gwałtownie przekształcić się w jej niedobór.	Nie jest jasne, jakie zmiany w Prognozie miałyby być wprowadzone. Zadaniem Konsultanta nie było opracowanie strategii rozwoju sektora OZE, ani tym bardziej studium wykonalności w tym zakresie. Podjęto jedynie próbę zbilansowania dostępnych w Polsce zasobów, wskazując w wielu miejscach, że sektor ten rozwija się wolniej niż to pierwotnie zakładano, gdyż występuje tu szereg barier natury technicznej, ekonomicznej, a także środowiskowo-przestrzennej. Niemniej jednak należy pamiętać o zobowiązaniu przyjętym przez Radę Europejską w zakresie indykatywnego celu udziału OZE w podaży energii finalnej rządu 15% w pespektywie roku 2020
32	Izba Gospodarcza Gazownictwa	Rozdział 2.7.3. „Skala kolizji z obszarami cennymi przyrodniczo”	Na tle pkt. 2.6.3 nasuwa się wątpliwość dlaczego w „Prognozie” nie próbowano wskazać że również sieci gazowe (gł. przesyłowe) mogą (i są) w kolizji z obszarami cennoprzyrodniczymi.	Kolizyjność sieci gazowych jest istotnie niższa niż napowietrznych sieci energetycznych.
33	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Cały dokument	Wątpliwości rodzi podtytuł „Projekt Raportu do konsultacji społecznych”. Czy oznacza to, że istnieje jeszcze inny „raport” z prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu Polityki energetycznej polski do 2030 roku, ale nie przeznaczony do konsultacji społecznych? Zastrzeżenia budzi użycie słowa „raport” w odniesieniu do prognozy oddziaływania na środowisko. W tym miejscu pragnę zaznaczyć, iż należy stosować nomenklaturę zgodną z ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku...	Zgodnie z zapisami SIWZ i umowy Konsultant zobowiązany jest do opracowania dwóch raportów: 1) raportu nr 1 z prac nad prognozą stanowiącego podstawę do przeprowadzenia konsultacji oraz 2) raportu końcowego zawierającego uzupełnienia i ewentualne korekty wynikające z uwag, zastrzeżeń, opinii i uzgodnień zgłoszonych przez uczestników konsultacji oraz organy uzgadniające treść Prognozy. Dla rozróżnienia tych dokumentów pierwszemu z nich nadano tytuł raport wstępny do konsultacji społecznych. Obecnie opracowany został raport końcowy. Ponieważ dokument pierwotny funkcjonował z ww. podtytułem w obiegu publicznym wprowadzanie zmiany na tym etapie mogłoby spowodować zamieszanie nomenklaturowe
34	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Cały dokument	Do niniejszej prognozy stosuje się przepisy ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku..., a nie jak zakładają autorzy Projektu Raportu do konsultacji społecznych, ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r., Nr 25, poz. 150 ze zm.)	Uwaga uwzględniona. Przywołanie ustawy Prawo ochrony środowiska było uzasadnione faktem, że zarówno rozpoczęcie pracy jak i formułowanie warunków umowy miało miejsce pod rządami poprzednio obowiązujących przepisów
35	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Cały dokument	Nie jasne jest czy autorzy nawiązując do Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju (KPZK), odnoszą się do eksperckiego projektu KPZK czy też do tez i założeń KPZK, które zostały przyjęte w czerwcu 2007 przez Radę Ministrów	Przytoczone zapisy pochodzą ze „Wstępnego Projektu Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju na lata 2008-2033 rozszerzony/ rozbudowany konspekt dokumentu” Warszawa, 2008 opracowanego w grudniu 2007 r. przez Zespół Ekspertów Naukowych do spraw Zagospodarowania Przestrzennego Kraju, powołanego przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego.
36	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Rozdział 1.4.4. „Cele i wymogi ochrony środowiska w strategicznych dokumentach krajowych”	Wskazane jest by w rozdziale „Cele i wymogi ochrony środowiska w strategicznych dokumentach krajowych” odnieść się do Polityki ekologicznej Państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016	Uwaga uwzględniona

Lp.	ORGANIZACJA/OSOBA	ROZDZIAŁ	UWAGA	ODPOWIEDŹ
37	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Rozdział 2.4.1. „Przestrzenne i przyrodnicze uwarunkowania realizacji Polityki”	W podrozdziale dotyczącym wód geotermalnych (str. 108) umieszczono niejasne informacje dotyczące m.in.: „Potencjału technicznego jaki jest szacowany na poziomie 1 512 PJ/rok, co stanowi ok. 30% krajowego zapotrzebowania na ciepło”. Nie wiadomo co należy rozumieć pod wymienionym pojęciem potencjału technicznego. Niezrozumiałe są informacje, dotyczące wcześniej wymienionych wartości jak i ilości wód geotermalnych (6 600 km ³) o temperaturach rzędu 27-12,5°C. Omawiany podrozdział powinien być opracowany ponownie w oparciu i publikowane informacje umieszczone np.: w wydanym w 2006 r. „Atlasie zasobów geotermalnych na Niżu Polskim”, wykonanym przez AGH na zamówienie Ministra Środowiska i sfinansowanym ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	Uwaga uwzględniona
38	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Rozdział 2.4.2. „Jakość wybranych komponentów Środowiska”	W części dotyczącej „Fauny i flory”, należy wykreślić „chronionych” w odniesieniu do obszarów Natura 2000 oraz wykreślić lub zastąpić wyrazem „europejska” wyraz „rządowa” w odniesieniu do sieci obszarów Natura 2000	Uwaga uwzględniona
39	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Rozdział 3.1.3. „Analiza potencjalnych kolizji i alternatyw lokalizacyjnych”	Przy omawianiu zagadnień związanych z lokalizowaniem inwestycji na obszarach Natura 2000 niezbędne jest przedstawienie uwarunkowań prawnych w tym zakresie. Należy podkreślić ogólny zakaz podejmowania działań mogących znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000 (art. 33 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie przyrody) i przedstawić warunki jakie muszą zostać spełnione aby uzyskać zgodę na realizację działania mogącego znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000 (art. 34 ustawy o ochronie przyrody). W związku z powyższym należy uzupełnić zapis m.in. na stronie 161 o informację, że można uzyskać zezwolenie na realizację działań mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, wykazując nie tylko wymogi nadrzędnego interesu publicznego (o charakterze społecznym lub gospodarczym), ale także brak rozwiązań alternatywnych oraz zapewniając wykonanie kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000	Uwaga uwzględniona
40	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Rozdział 3.1. „Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w Polityce”	W sposób nie wystarczający odniesiono się do prawnego wymogu przedstawienia wariantów alternatywnych dla osiągnięcia celów wyznaczonych w projekcie „Polityki energetycznej Polski do 2030 roku”. Należy przyjąć, iż opcjonalne drogi realizacji postanowień projektu Polityki przedstawione zostały jako hipotetyczne scenariusze: bazowy, ekologiczny, nuklearny, rządowy, które jednak opisane są w sposób nie pozwalający na porównanie ich. Natomiast rozdział „Uzasadnienie i opis metod dokonania oceny prowadzącej do wyboru scenariuszy i rozwiązań alternatywnych” nie stanowi rzeczywistego uzasadnienia.	Odpowiednie rozdziały zostały przeredagowane i uwzględnione w duchu wskazówek zawartych w uzgodnieniu
41	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Rozdział 3.1. „Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w Polityce”	W działaniu 3.3. Priorytetu III zmierzającym do zatwierdzenia programu energetyki jądrowej nie uwzględniono przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, która dla tego typu dokumentów jest obligatoryjna. Bowiem, Zgodnie z art. 46 pkt 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie... projekty polityk, strategii, planów lub programów z dziedziny energetyki, opracowywane lub przyjmowane przez organy administracji, a wyznaczające ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowiska wymagają przeprowadzenia ww. procedury	Prognoza przypomina o tym wymogu
Uwagi do Załącznika nr 4 (Prognoza oddziaływania polityki energetycznej na środowisko) ¹				
1	Minister w Kancelarii Premiera M. Boni	Uwaga ogólna /Abstrakt	Dodać informację o przeprowadzonych uzgodnieniach zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie	Uwaga uwzględniona w ostatecznej wersji Prognozy
2	Stowarzyszenie „Prawo do Życia” Krzysztof Kukliński	Uwaga ogólna /Abstrakt	Pomija się sprawę bardzo negatywny wpływ pola magnetycznego linii napowietrznych. Standardy polskie dopuszczają poziom pola magnetycznego 60 A/m (75 μT), podczas gdy WHO stwierdza że przy 200 krotnie niższym poziomie występuje wzrost zachorowania dzieci na białaczkę. Utrzymywanie takich standardów jest niezgodne z Konstytucją. Stopy wysokiego napięcia są stawiane zbyt blisko domów (22 metry). W Niemczech prawo zabrania budowy linii napowietrznych bliżej niż 400 m od osiedli mieszkaniowych. Bliżej zabudowań należy stosować technologię kabla podziemnego.	Zagadnienia dotyczące wpływu pola elektromagnetycznego emitowanego z linii napowietrznych zostały przedstawione w rozdziałach 2.6 Analiza i ocena celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotnych z punktu widzenia projektowanej Polityki (str.111, 115,118) oraz 2.7. Analiza i ocena istniejących problemów związanych z ochroną środowiska istotnych z punktu widzenia projektowanej Polityki (str.145,146) w ostatecznej wersji Prognozy. Dodatkowo zapisy te wprowadzono również w rozdziale 2.8.2 Oddziaływanie na ludzi. Na stronach WHO prezentowana jest pogładowa informacja o prowadzonych od 2002 roku pracach i badaniach epidemiologicznych oceniających wpływ pola elektromagnetycznego na zdrowie ludzi, w tym na rozwój chorób nowotworowych u dzieci. Z informacji tych wynika, iż dotychczas zebrane dane naukowe i badania na zwierzętach nie dają wystarczających dowodów na potwierdzenie konkluzji zawartej w uwadze. Należy też zwrócić uwagę, że

¹ Dokument ten zawierał wyciąg istotnych ustaleń i rekomendacji z Prognozy sporządzonej w grudniu 2008 r. do pierwszej wersji Polityki z września 2008 r.

Lp.	ORGANIZACJA/OSOBA	ROZDZIAŁ	UWAGA	ODPOWIEDŹ
				większość badań koncentruje się na analizie wpływu pól wysokiej częstotliwości (powyżej 1 GHz) podczas gdy sieci elektroenergetyczne emitują promieniowanie o częstotliwości o 5 rzędów wielkości niższej. Źródło: [http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs322/en/index.html] Konsultant podziela jednak wyrażony w uwadze pogląd o konieczności lokalizacji linii napowietrznych w bezpiecznej odległości od miejsc zamieszkania (zgodnie z zasadą przezorności). Pogląd ten znalazł odzwierciedlenie w we wskazanych wyżej rozdziałach.
3	Instytut na Rzecz Ekorozwoju	Uwaga ogólna Abstrakt	Załączona do projektu Prognoza oddziaływania na środowisko nie spełnia wymogów ustawowych	Uwaga dotyczy Załącznika nr 4 do Polityki a nie pełnego tekstu Prognozy. Prognoza została przygotowana zgodnie z wymogami ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...)/Dz.U.2008 Nr 199, poz. 1227]
4	Polskie Sieci Elektroenergetyczne Operator	Cały dokument/Abstrakt	W świetle wymagań ustawowych „Prognoza oddziaływania...” ma raczej charakter koreferatu do PEP-2030, a nie oceny oddziaływania tego dokumentu na środowisko.	Uwaga dotyczy Załącznika nr 4 do Polityki a nie pełnego tekstu Prognozy.
5	Polskie Sieci Elektroenergetyczne Operator	Uwaga ogólna /Abstrakt	Dokument nie określa potencjalnych skutków w przypadku braku realizacji PEP 2030.	Zagadnienie to zostało przedstawione w Prognozie w rozdziale 2.9. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanej Polityki
6	Polskie Sieci Elektroenergetyczne Operator	Uwaga ogólna /Abstrakt	Brak oceny PEP-2030 pod kątem celów ochrony środowiska, ustanowionych na szczeblu międzynarodowym	Uwaga została uwzględniona w pełnym tekście Prognozy i zawarta jest w rozdziałach: 1.4.3 Cele i wymogi ochrony środowiska w krajowych i unijnych dokumentach strategicznych, 1.4.5.Cele i wymogi ochrony środowiska w porozumieniach, umowach i konwencjach międzynarodowych i 2.6. Analiza i ocena celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotnych z punktu widzenia projektowanej Polityki
7	Polskie Sieci Elektroenergetyczne Operator	Uwaga ogólna /Abstrakt	Dokument jest w kilku miejscach niespójny z Prognozą zapotrzebowania na paliwa i energię do 2030 roku m. in. w inny sposób ocenia realność udziału OZE w zużyciu energii.	Prognoza oś jest z natury rzeczy krytyczną oceną dokumentu programowego, którego częścią jest załącznik zawierający przewidywania dotyczące wzrostu zapotrzebowania na energię oraz źródeł jej pokrycia. Rozbieżności w ocenach Konsultanta i Autorów Polityki mogą zatem występować. Uzasadnienie dla stanowiska Konsultanta w kwestii OZE zostało rozwinięte w finalnej wersji Prognozy (Streszczenie xxxii oraz strona 235)
8	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu	Uwaga ogólna /Abstrakt	Dokument nie zawiera wszystkich informacji wymaganych zapisami art. 51 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku w szczególności tych, o których jest mowa w pkt. 1 lit. c i d, pkt. 2 lit. a, b, c, e oraz pkt. 3 lit. a	Uwaga dotyczy Załącznika nr 4 do Polityki a nie pełnego Prognozy. Zapisy art. 51 zawarte są kolejno: ad pkt 1 lit c – w rozdziale 4 Przewidywane metody analizy realizacji postanowień Polityki oraz częstotliwości przeprowadzania analizy ad pkt 1 lit d – w rozdziale 2.11informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko ad pkt 2 lit a – w rozdziale 2.9.Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanej Polityki ad pkt 2 lit b – w rozdziale 2.5.Analiza i ocena stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem ad pkt 2 lit c – w rozdziale 2.7.1 Potencjalne i rzeczywiste skutki środowiskowe realizacji Polityki - charakterystyka oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska ad pkt 2 lit e – w rozdziale 2.8. Analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań, w tym oddziaływań bezpośrednich, pośrednich, wtórnych, skumulowanych, krótkoterminowych, średnioterminowych i długoterminowych, stałych i chwilowych oraz pozytywnych i negatywnych na środowisko ad pkt 3 lit a – w rozdziale 3.2.Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji Polityki
9	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu	Uwaga ogólna /Abstrakt	W opracowaniu brakuje ilościowego określenia przewidywanych efektów działań, które mają być podjęte w celu poprawy efektywności energetycznej.	Uwaga zbyt ogólna i nie dotyczy raczej zakresu Prognozy. Nie jest przy tym jasne o który wskaźnik efektywności energetycznej chodzi Autorowi uwagi i o jakie efekty podejmowanych działań. Kwestie efektywności energetycznej zostały szeroko omówione m.in.: w rozdziałach 2.4 Ramowe scenariusze zmian w zakresie użytkowania i wytwarzania energii, 3.1.2 Analiza proponowanych sposobów osiągania i celów i realizacji priorytetów Polityki. 2.8.6 Oddziaływanie na Powietrze, 3.1.3 Analiza potencjalnych kolizji i alternatyw lokalizacyjnych, 3.1.4 Uzasadnienie i opis metod dokonania oceny prowadzącej do wyboru scenariuszy i rozwiązań alternatywnych, 3.2.4. Poprawa stanu bezpieczeństwa energetycznego ostatecznej

Lp.	ORGANIZACJA/OSOBA	ROZDZIAŁ	UWAGA	ODPOWIEDŹ
				wersji Prognozy.
10	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu	Uwaga ogólna /Abstrakt	Prognoza winna również ujmować zagadnienia dotyczące gospodarki odpadami	Uwagę uwzględniono. Oddziaływanie w zakresie gospodarki odpadami zamieszczone jest w pełnej wersji tekstu Prognozy w rozdziale 2.8.9
11	Polskie Towarzystwo Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej	Uwaga ogólna /Abstrakt	Jest to materiał mało konkretny, hasłowo podchodzący do poszczególnych zagadnień.	Uwaga dotyczy Załącznika nr 4 do Polityki a nie pełnego tekstu Prognozy.
12	Polskie Towarzystwo Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej	Uwaga ogólna /Abstrakt	Niepotrzebnie przytacza się w nim całe akapity z załącznika nr 2.	Zapisy Prognozy Zapotrzebowania na Paliwa i Energię do 2030 Roku stanowiły podstawę do przeprowadzenia analiz w „scenariuszu rządowym” w związku z tym niezbędne było przytoczenie odpowiednich zapisów z w/w Prognozy.
13	Polskie Towarzystwo Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej	Uwaga ogólna /Abstrakt	Choć można uznać, że w sposób wyważony podchodzi się do roli OZE w systemie energetycznym, to, niestety, neguje się potrzebę i celowość budowy Kaskady Dolnej Wisły.	W Prognozie Konsultant nie odnosił się do poszczególnych obiektów hydrotechnicznych i nie przeprowadzał dla nich ocen oddziaływania na środowisko. W dokumencie zamieszczone zostało stanowisko Konsultanta dotyczące kierunków i możliwości rozwoju obiektów hydrotechnicznych w Polsce.
14	Vattenfall	Uwaga ogólna /Abstrakt	Prognoza jest zbyt ogólna i nie definiuje obszarów problemowych.	Uwaga dotyczy Załącznika nr 4 do Polityki a nie pełnego tekstu Prognozy.
15	Vattenfall	Uwaga ogólna /Abstrakt	Powinny zostać określone i zwymiarowane efekty realizacji pakietu klimatycznego.	Zakres Prognozy nie obejmował oceny skutków realizacji Pakietu Klimatyczno-Energetycznego (notabene skonsolidowana wersja tego dokumentu została opublikowana przez KE w Dzienniku Urzędowym dopiero 5 czerwca 2009 r.). Dostępne podczas opracowywania Prognozy informacje odnośnie pakietu klimatycznego znajdują się m.in. w rozdziale 1.4.3. Cele i wymogi ochrony środowiska w krajowych i unijnych dokumentach strategicznych jako wyznacznik i uwarunkowanie zewnętrzne dla realizacji celów Polityki, które są generalnie zbieżne z postanowieniami Pakietu.
16	Ministerstwo Środowiska	Uwaga ogólna /Abstrakt	Przedstawiona Prognoza oddziaływania Polityki Energetycznej na środowisko nie spełnia wymagań ustawowych	Uwaga dotyczy Załącznika nr 4 do Polityki a nie pełnego tekstu Prognozy. Prognoza została przygotowana zgodnie z wymogami ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...)/Dz.U.2008 Nr 199, poz. 1227]
17	Federacja Związków Pracodawców Energetyki Polskiej	Uwaga ogólna /Abstrakt	Prognoza jest zbyt ogólna.	Uwaga dotyczy Załącznika nr 4 do Polityki a nie pełnego tekstu Prognozy.
18	Federacja Związków Pracodawców Energetyki Polskiej	Uwaga ogólna /Abstrakt	Nie zawiera stanowiska Rządu odnośnie nowych regulacji UE ani zapowiedzi obrony polskiej gospodarki.	Zagadnienie to nie jest przedmiotem Prognozy Oddziaływania na Środowisko
19	Stowarzyszenie Niezależnych Wytwórców Energii Skojarzonej	Uwaga ogólna /Abstrakt	Załącznik 4 ma zdecydowanie zbyt ogólny charakter. Powinien odpowiadać na pytanie jakie kwestie związane z energetyką jądrową wymagają ogólnonarodowej debaty. W załączniku nie znalazła się ocena programu działań wykonawczych, w tym zwłaszcza dot. uproszczenia realizacji inwestycji liniowych. Istnieje potrzeba wybudowania wielu tysięcy linii energetycznych, które wyraźnie kolidować będą z szeroko rozumianą ochroną środowiska.	Zagadnienie to zostało uwzględnione w pełnym tekście Prognozy
20	Stowarzyszenie Ekologów na rzecz Energii Nuklearnej	2. Uwarunkowania wyjściowe/Abstrakt	Po akapicie na str. 4 zaczynającym się od słów: Niemale jest jednak grono osób które uważa, że ...i kończącym się słowami w celu obniżenia wytwarzania i zużycia energii i związanych z tym oddziaływań na środowisko. Proponujemy na zakończenie tego akapitu dodanie zdania, zgodnego ze stanowiskiem premiera Rzeczypospolitej Polskiej i ze zdaniem fachowców energetyków: Środowisko techniczne energetyków polskich i rząd uważają, że równoległe z tymi działaniami należy rozwijać energetykę jądrową, zapewniającą czyste powietrze, czystą wodę i czystą glebę.	Konsultant rozwinął te kwestie w innych fragmentach Prognozy
21	Polskie Stowarzyszenie Energetyki Wiatrowej	2. Uwarunkowania wyjściowe/Abstrakt	str. 4 – mocno podkreśla się nową, przyjętą filozofie „przyznania bezwzględniego priorytetu ochronie nieodnawialnych zasobów paliw i cennych wartości przyrodniczych poprzez rozwój energetyki odnawialnej”, nie wspominając jednocześnie o alternatywnych źródłach energii, które bezpośrednio przyczyniają się na zmniejszenia tempa zmian klimatycznych.	Uwaga niejasna, źródła alternatywne omawiane są szczegółowo w wielu rozdziałach Prognozy
22	NBP	2. Uwarunkowania wyjściowe/Abstrakt	Twierdzenie zawarte na stronie 3, w części 2, czwarta kropka od góry („rosnąca konsumpcja ...”) wydaje się być sprzeczne z prognozowaną skalą wzrostu dla gospodarstw domowych zawartą w Tabeli 6 ze str. 9 Załącznika 2 (Prognoza ...) wynoszącą ok. 5% w ciągu ponad 20 lat.	Niejasne stwierdzenie, sprzeczne z opinią i oszacowaniami dokonanymi przez Konsultanta. Również z podanych w uwadze informacji wynika, że konsumpcja w sektorze gospodarstw domowych rzeczywiście wzrosła

Lp.	ORGANIZACJA/OSOBA	ROZDZIAŁ	UWAGA	ODPOWIEDŹ
23	Polskie Towarzystwo Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej	3. Opis kierunków polityki /Abstrakt	Konieczność dookreślenia systemów i programów wsparcia dla likwidacji barier rozwoju i wytwarzania energii OZE poprzez współfinansowanie inwestycji przez Państwo Polskie w sposób szerszy niż to się dzieje dotychczas np.: współfinansowania kredytów, finansowanie badań nad nowymi technologiami. Projekt nie zawiera jasnej wizji systemowego wsparcia dla rozwoju OZE. (Zagrożenia, gdy, Państwo Polskie starci zainteresowanie rozwojem OZE w momencie pojawienia się po uruchomieniu energetyki jądrowej).	Zagadnienie to nie jest przedmiotem analizy Prognozy Oddziaływania na Środowisko
24	Stowarzyszenie Ekologów na rzecz Energii Nuklearnej	3. Opis kierunków polityki /Abstrakt	na str. 6, ostatni akapit, zdanie: Zidentyfikowane w ramach prac nad niniejszą Prognozą negatywne skutki przyrodnicze i społeczne mogą być natomiast minimalizowane m.in. poprzez likwidację barier prawnych i systemowych ograniczających tempo rozwoju wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych należy uzupełnić słowami: i energii jądrowej.	Konsultant nie widzi barier prawnych i systemowych dla rozwoju energetyki jądrowej.
25	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	3.1. Zapotrzebowanie na energię /Abstrakt	akapit 3 zaczynający się od słów „prognoza stanowiąca...” proponuje się dodanie poniższych zdań przed słowami ostatniego zdania zaczynającego się od słów „w prognozie założono również...”: „Zakłada się także zwiększenie stopnia dywersyfikacji źródeł dostaw oraz stworzenie optymalnych warunków do rozwoju energetyki rozproszonej opartej na lokalnie dostępnych surowcach. Istotny element stanowią będą surowce takie jak produkty uboczne i pozostałości rolnictwa i przetwórstwa rolno – spożywczego, niebędących surowcami konkurencyjnymi dla żywności, wykorzystywane do produkcji biogazu.”;	Uwaga została uwzględniona w rozdziale 2.4 Ramowe scenariusze w zakresie użytkowania i wytwarzania energii w ostatecznej wersji Prognozy
26	NBP	3.1. Zapotrzebowanie na energię /Abstrakt	Strona 9 przy analizie OZE należałoby rozważyć uzupełnienie tekstu o wprowadzeniu dodatkowego wsparcia dla OZE, które sprzyjać stabilnej pracy systemu elektroenergetycznego.	Niejasne stwierdzenie, zagadnienia bezpieczeństwa operacyjnego systemu przesyłowego nie są przedmiotem Prognozy
27	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu	3.2. Potencjalne skutki środowiskowe /Abstrakt	Do możliwych oddziaływań na środowisko powinno się zaliczyć, oprócz emisji substancji powodujących zanieczyszczenie atmosfery, również wytwarzanie odpadów.	Uwagę uwzględniono. Oddziaływanie w zakresie gospodarki odpadami zamieszczone jest w pełnej wersji tekstu Prognozy w rozdziale 2.8.9
28	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	3.2. Potencjalne skutki środowiskowe /Abstrakt	strona 9, akapit 3 po słowach „...wykorzystanie biomasy, biopaliw, biogazu” proponuje się dodanie słów: „jeśli nie są odpowiednio nadzorowane i kontrolowane oraz nie przeprowadza się na bieżąco niezbędnych prac serwisowych mogą oddziaływać miejscami na stan środowiska”;	Uwagę uwzględniono
29	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	3.2. Potencjalne skutki środowiskowe /Abstrakt	strona 11, akapit 1 – proponuje się dodanie zdania: „Dlatego też głównym obiektem zainteresowania polityki energetycznej kraju będzie wykorzystanie do produkcji energii odnawialnej z biomasy produktów ubocznych i pozostałości z produkcji rolniczej oraz przetwórstwa rolno-spożywczego, które nie tylko nie przyczyniają się do zmniejszania powierzchni upraw pod produkcję żywności, lecz również nie stanowią zagrożenia dla bioróżnorodności, stanowiąc cenny, do tej pory wykorzystany w niewielkim stopniu potencjał.”;	Uwagę uwzględniono
30	Polskie Sieci Elektroenergetyczne Operator	3.2. Potencjalne skutki środowiskowe /Abstrakt	W rozdziale zamiast rzetelnej oceny wpływu PEP-2030 na środowisko, znajdują się ogólnikowe i zdawkowe, często stereotypowe, sformułowania, miejscami niezrozumiałe.	Uwaga odnosi się do Załącznika nr 4 do Polityki a nie pełnego tekstu Prognozy, szczegółowa analiza wpływu PEP – 2030 znajduje się w ostatecznej wersji Prognozy w rozdziale 2.8. Analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań, w tym oddziaływań bezpośrednich, pośrednich, wtórnych, skumulowanych, krótkoterminowych, średnioterminowych i długoterminowych, stałych i chwilowych oraz pozytywnych i negatywnych na środowisko
31	Polskie Towarzystwo Nukleoniczne	3.2. Potencjalne skutki środowiskowe /Abstrakt	pominięto zupełnie budowę energetyki jądrowej, a jaki jest jej wpływ na ograniczenie emisji CO ₂	Informacje dot. energetyki jądrowej znajdują się w rozdziale 2.4 Ramowe scenariusze zmian w zakresie użytkowania i wytwarzania energii. Informacje dot. ograniczenia emisji CO ₂ zostały dodane do treści pełnego tekstu Prognozy.
32	Polskie Stowarzyszenie Energetyki Wiatrowej	3.2. Potencjalne skutki środowiskowe /Abstrakt	Str. 11. Stwierdzenie, że farmy wiatrowe negatywnie oddziałują na środowisko w promieniu 100 km ² jest niesłuszne, gdyż każdy projekt ma swoje indywidualne uwarunkowania.	Wskazany obszar 100km ² dotyczy szacunkowej wielkości całości obszaru, na który obecnie oddziałują wszystkie funkcjonujące na terenie kraju elektrownie wiatrowe, a nie oddziaływania pojedynczej farmy wiatrowej
33	Polskie Stowarzyszenie Energetyki Wiatrowej	3.2. Potencjalne skutki środowiskowe /Abstrakt	Str. 12. stwierdzenie, że pozyskiwanie energii z OZE jest niepewne i powoduje dodatkowe koszty środowiskowe jest określeniem nieprawdziwym i zbyt ogólnikowym.	Uwaga odrzucona. Konsultant podtrzymuje swoją opinię.
34	Polskie Towarzystwo Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej	3.2. Potencjalne skutki środowiskowe /Abstrakt	Brak określenia w „Polityce..” skutków oddziaływania na środowisko planowanych do wybudowania elektrowni atomowych. Konieczność dookreślenia najlepszego miejsca do takowej inwestycji, które w najmniejszym stopniu miałby wpływ na środowisko i nie wiązało się z licznymi blokującymi tą inwestycję protestami ludności.	Uwaga dotyczy Polityki, a nie treści Prognozy. Niemniej jednak należy wskazać, że w Prognozie odniesiono się od tego zagadnienia, przy czym kwestia studium lokalizacyjnego dla nowych obiektów jądrowych nie była przedmiotem Prognozy i powinna być zrealizowana na kolejnym etapie (jedna z rekomendacji Prognozy)
35	Polskie Towarzystwo Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej	3.2. Potencjalne skutki środowiskowe /Abstrakt	Prognoza nie przedstawia konkretnych wpływów na środowisko i wycień dla OZE: np.: dla energetyki wiatrowej	Uwaga zbyt ogólna i dotyczy Załącznika nr 4 do Polityki a nie pełnego tekstu Prognozy.

Lp.	ORGANIZACJA/OSOBA	ROZDZIAŁ	UWAGA	ODPOWIEDŹ
36	Stowarzyszenie Ekologów na rzecz Energii Nuklearnej	3.2. Potencjalne skutki środowiskowe /Abstrakt	<p>na str. 9 akapit trzeci:</p> <p>Nawet z założenia przyjazne środowisku techniki wytwarzania energii, takie jak elektrownie wiatrowe i wodne, wykorzystanie biomasy, biopaliw, biogazu mogą oddziaływać miejscami na stan środowiska.</p> <p>Należy uzupełnić przez wymienienie energii jądrowej jako przyjaznej dla środowiska. Tekst tego zdania powinien brzmieć</p> <p>Nawet z założenia przyjazne środowisku techniki wytwarzania energii, takie jak elektrownie wiatrowe i wodne, wykorzystanie biomasy, biopaliw, biogazu i energii jądrowej mogą oddziaływać miejscami na stan środowiska.</p>	Uwagę uwzględniono w pełnej wersji Prognozy (Streszczenie)
37	Stowarzyszenie Ekologów na rzecz Energii Nuklearnej	3.2. Potencjalne skutki środowiskowe /Abstrakt	<p>proponujemy na stronie 12 po drugim akapicie zakończonym słowami: Powoduje to dodatkowe „koszty środowiskowe” dodać akapit:</p> <p>Energetyka jądrowa należy obok wiatru i hydroenergii do najbardziej przyjaznych dla środowiska. Elektrownie jądrowe nie emitują tlenków siarki i azotu ani pyłów, stanowiących duże obciążenie dla środowiska nawet przy wyposażeniu elektrowni węglowych w wymagane normami Unii Europejskiej urządzenia do oczyszczania spalin. Elektrownie jądrowe nie emitują także CO₂, dzięki czemu produkowana przez nie energia elektryczna nie jest obciążona kosztami zezwoleń na emisję gazów cieplarnianych. W czasie pracy elektrownie jądrowe nie powodują zakłóceń akustycznych takich jak wiatraki lub elektrownie węglowe, nie wymagają też ciągłych dostaw paliwa, są dobrymi sąsiadami akceptowanymi i silnie popieranymi przez społeczności lokalne. Elektrownie jądrowe III generacji mają zwartą budowę i nie pogarszają walorów krajobrazu</p>	Kwestie te częściowo uwzględniono w pełnej wersji Prognozy (Streszczenie), przy czym Konsultant nie podziela entuzjazmu wyrażonego w uwadze.
38	Stowarzyszenie Ekologów na rzecz Energii Nuklearnej	3.2. Potencjalne skutki środowiskowe /Abstrakt	<p>Gospodarka odpadami radioaktywnymi stanowi zaletę energetyki jądrowej w stosunku do innych źródeł energii. Energetyka jądrowa bierze pełną odpowiedzialność za produkowane odpady radioaktywne w całym cyklu paliwowym, zapewnia środki techniczne do ich unieszkodliwiania i środki finansowe na pokrycie pełnych kosztów przerobu wypalonego paliwa i składowanie pozostałości po przerobie paliwa odpadów. Dobre doświadczenia polskie w składowaniu odpadów radioaktywnych przez pół wieku w Różanie potwierdzają, że odpady radioaktywne można skutecznie oddzielić od biosfery i unieszkodliwić bez dewastacji środowiska i bez narażenia zdrowia ludności.</p>	Kwestie te częściowo uwzględniono w pełnej wersji Prognozy (Streszczenie), przy czym Konsultant nie podziela entuzjazmu wyrażonego w uwadze.
39	Stowarzyszenie Ekologów na rzecz Energii Nuklearnej	3.2.1 Oddziaływanie na gatunki i siedliska /Abstrakt	<p>Na str. 13 proponujemy dodać słowa „odnawialnych i jądrowych”, tak by całe zdanie brzmiało:</p> <p>Polegać one będą na docelowym zmniejszeniu presji na eksploatację zasobów nieodnawialnych, poprawę efektywności energetycznej, rozwój alternatywnych źródeł energii – odnawialnych i jądrowych.</p>	Uwagi nie uwzględniono ze wzgl. redakcyjnych
40	Federacja Związków Pracodawców Energetyki Polskiej	3.2.1 Oddziaływanie na gatunki i siedliska /Abstrakt	<p>Należy określić jakiego typu problemy charakteryzują poszczególne obszary perspektywicznych złóż węgla.</p>	Informacja została przedstawiona w pełnym tekście Prognozy
41	Polskie Towarzystwo Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej	3.2,2 Oddziaływanie na klimat /Abstrakt	<p>Brak jasnych wytycznych dotyczących sposobów redukcji CO₂ oraz poziomów, jakie Państwo Polskie chciałoby osiągnąć bez szkody dla przedsiębiorstw wytwórczych.</p>	Zagadnienie to nie jest przedmiotem analizy Prognozy Oddziaływania na Środowisko
42	Ministerstwo Środowiska	3.2.5 Oddziaływanie na jakość powietrza /Abstrakt	<p>Należy zmienić sformułowanie „nie zostanie osiągnięty” na jest możliwość dotrzymania (ostatnie zdanie trzeci akapit)</p> <p><u>Uzasadnienie:</u></p> <p>Należałoby zweryfikować dane dot. emisji zanieczyszczeń. Trudno się bowiem zgodzić z zawartymi tam (trzeci i czwarty akapit) pesymistycznymi stwierdzeniami o niemożności spełnienia przez duże źródła spalania limitów wynikających z Traktatu Akcesyjnego – przykładowo:</p> <ul style="list-style-type: none"> dla tlenków azotu w 2008 r. limit jest określony na 254 tys. Mg a emisja wg obliczeń KASHUE wyniosła 243 tys. Mg, a sami autorzy dla roku 2010 (tabela str. 16) prognozują emisję na 235 Mg przy limicie 251 tys. Mg – oznacza to dotrzymanie pułapów z Traktatu Akcesyjnego dla lat 2008 i 2010; dla dwutlenku siarki w 2008 r. limit jest określony na 454 tys. Mg a emisja wg obliczeń KASHUE wyniosła 500 tys. Mg a sami autorzy dla roku 2010 (tabela str. 16) prognozują emisję na 392,1 tys. Mg przy limicie 426 tys. Mg, co oznacza możliwość dotrzymania pułapów z Traktatu Akcesyjnego w 2010 r. 	Uwaga dotyczy Załącznika nr 4 do Polityki a nie pełnego tekstu Prognozy. W Prognozie oos przytaczano zapisy Polityki Energetycznej Polski do roku 2030 oraz Prognozy zapotrzebowania na energię do roku 2030. Wskazane w uwadze dane KASHUE nie były dostępne publicznie w okresie opracowywania Prognozy i dotychczas nie zostały oficjalnie podane do wiadomości publicznej. W ostatnim opublikowanym w 2009 roku Raporcie KASHUE prezentowane są dane za rok 2007 r. gdzie adekwatne poziomy emisji są znacznie wyższe (NO _x –(NO ₂) – 284 tys. Mg, SO ₂ -763 tys. Mg). [Inwentaryzacja emisji do powietrza SO ₂ , NO ₂ , CO, NH ₃ , pyłów, metali ciężkich, NMLZO i TZO w Polsce za rok 2007; KASHUE, luty 2009 r.]
43	Federacja Związków Pracodawców Energetyki Polskiej	3.2.5 Oddziaływanie na jakość powietrza /Abstrakt	<p>Stwierdza się, że emisja SO₂ ok. 2020 roku będzie poniżej 200 tys. ton. podczas gdy w zał. nr 2 podaje się wielkość 228 tys. ton.</p>	Uwaga uwzględniona

Lp.	ORGANIZACJA/OSOBA	ROZDZIAŁ	UWAGA	ODPOWIEDŹ
44	Zespół Elektrowni Pątnów Adamów Konin	3.2.5 Oddziaływanie na jakość powietrza /Abstrakt	Na str. 15 stwierdza się, że emisja SO ₂ ok. 2020 r. będzie poniżej 200 tys. ton podczas gdy zał. 2 na str. 16 podaje wielkość 228 tys. ton.	Uwaga uwzględniona
45	Polskie Stowarzyszenie Energetyki Wiatrowej	3.2.5 Oddziaływanie na jakość powietrza /Abstrakt	str. 15 - rozdział ten został potraktowany bardzo ogólnikowo, a przecież w przypadku tego typu zanieczyszczeń można śmiało prognozować jakie ilości np. CO ₂ , NO _x , SO ₂ oraz pyłów będzie rocznie emitowane do atmosfery z konwencjonalnych elektrowni i elektrociepłowni. Nieporuszone są tu kwestie odnawialnych źródeł, które mają zasadniczo pozytywny wpływ na stan aerosanitarny na danym terenie.	Uwaga odnosi się do Załącznika nr 4 do Polityki a nie pełnego tekstu Prognozy, informacja dotycząca prognozowanych ilości CO ₂ , NO _x , SO ₂ oraz pyłów znajduje się w pełnym tekście Prognozy w rozdziale 2.8.6. Oddziaływania na powietrze
46	Polskie Towarzystwo Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej	5 Rekomendacje / Abstrakt	Mówiąc o rozwoju OZE nie analizuje się wpływu na ceny końcowe energii i nie wspomina się o ochronie przed tym klientów, choćby odwołując się do zapisów w innych załącznikach.	Zagadnienie to nie jest przedmiotem analizy Prognozy Oddziaływania na Środowisko
47	Minister w Kancelarii Premiera M. Boni	5 Rekomendacje / Abstrakt	Określono udział 20% OZE jako mało ambitny. Podczas gdy w prognozie energetycznej mówi się że cel ten nie będzie możliwy do zrealizowania. Konieczne jest doprowadzenie do spójności wszystkich tych dokumentów.	Uwaga została uwzględniona w pełnej wersji Prognozy
Uwagi dodatkowe				
1	Główny Inspektor Sanitarny	Uwaga ogólna	uzupełnienie Raportu 2, zgodnie z przedmiotem zamówienia dla II etapu określonym w załączniku nr 3 do umowy, o informację w załączniku do Prognozy odnośnie uwag Głównego Inspektora Sanitarnego. Informacja o zastrzeżeniach Głównego Inspektora Sanitarnego została przekazana ustnie Wykonawcy na spotkaniu w dniu 26 maja 2009 r. z Generalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska. W załączeniu kserokopia pisma Głównego Inspektora Sanitarnego, co do którego uwag Wykonawca powinien odnieść się w załączniku nr 6. „ W związku z pismem (...) po zapoznaniu się z Prognozą oddziaływania na środowisko opracowaną dla ww. dokumentu, uprzejmie informuję, iż uważam, że w projekcie „Polityki...” należy uwzględnić działania chroniące zdrowie ludzi, określone w Prognozie oddziaływania na środowisko.”	Uwaga dotycząca działań chroniących środowisko odnosi się do treści Polityki energetycznej a nie Prognozy Oddziaływania na Środowisko